

Beszámoló az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület 2015. évi működéséről

Az egyesület működéséhez a tagdíj bevételeket, adományokat, az adózó állampolgárok személyi jövedelemadó 1 %-a felajánlásait (229.624 Ft), az Emberi Erőforrások Minisztériuma Emberi Erőforrás Támogatáskezelő útján a NEMZ-CISZ-15-0275 pályázatunkra működési költséghez kapott 450 eFt támogatást, valamint a *Balog Zoltán* miniszter úr által támogatott *Velünk élő kultúrák: Örmények* országos középiskolai vetélkedő megrendezésére kapott 4 millió Ft támogatás egy részét (2016-ban fejeződik be a verseny) használtuk fel. A projektek megvalósításában együttműködtünk a Fővárosi Örmény Önkormányzattal és több –EÖGYKE képviselőiből alakult - kerületi és városi örmény önkormányzattal, közösen valósítottuk meg az éves klubdelutánokat, valamint az *Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek*, egyéb kiadványok megjelentetését. Hála köszönetet mondunk a magánszemély adományozóinknak, az együttműködő örmény önkormányzatoknak a támogatóikért. Ezen összefogásunk mind-mind az örmény kultúra megismertetését és terjesztését célozták. Az egyesület idén sem fizetett személyi juttatást és alkalmazottat sem foglalkoztatott.

A 2015-ös év rendkívüli volt, ugyanis két sorsfordító eseményről, kerek évfordulójáról emlékeztünk meg: *300 évvel ezelőtt halt meg Verzár Oxendiusz*, első és egyetlen örmény katolikus püspökünk, aki az Erdélybe befogadott örmény őseinket örmény katolikus hitre térítette, mely által a római pápa fennhatósága alá helyezte bennünket. Köszönet és hála érte.

A másik kerek évforduló a 100 évvel ezelőtt történt örmény népiptás, az *Örmény Genocídium*, melynek másfélmillió örmény esett áldozatul az első világháború alatt. Az áldozatokat *II. Vazgen*, örmény apostoli katolikosz 2015. április 24-én szentté avatta.

Mindkettő kerek évforduló méltó megemlékezésére szervezte meg az Egyesület a *Velünk élő kultúrák: Örmények* országos középiskolai vetélkedőt világi- és egyházi középiskolások számára. A verseny fővédnökei: *dr. Semjén Zoltán* és *Dr. Erdő Péter* érsek, bíboros, prímás. Az elődöntő online módon november végén lezajlott, a döntőre 2016. tavaszán kerül sor Budapesten.

Méltó módon és egész évben folyamatosan megemlékeztünk az Örmény Genocídium 100. évfordulója kapcsán a népiptás másfélmillió áldozatáról: Március 20-án megnyílt *Az örmény nép tragédiája az I. világháborúban* c. kiállítás az Országos Széchényi Könyvtár és az Örmény Nemzeti Könyvtár együttműködésével, amelynek szervezésében, kiállítási tárgyak biztosításában, a kiállítás költségei viselésében működünk közre.

Április 16-án a Fővárosi Örmény Klubban elnökünk előadást tartott az örmény népiptásról, majd a június 18-i klubdelutánon *A nefelejcskek virágzásakor Örményországban* címmel vetített képernyőre beszámoló hangzott el e témában.

Április 24-én megrendeztük az Örmény Katolikus templomban az *Örmény Genocídium* emlékkiállítását a jereváni Nagy Mérszárlás Múzeum archív fotóanyagából, majd az emlékmisést követően ünnepélyes keretek

között felavattuk az általunk is támogatott Hacskart (Kőkereszt), mely a templom falában került felállításra. A Krikor atya által celebrált örmény nyelvű katolikus misével, ministránsok és a Voszkeberán kórus közreműködésével emlékeztünk.

Május 14-én a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen a *Csendesnap* c. konferencián a zsidó, a cigány és az örmény népiptásokra emlékezve az elnök vetített képernyőre tartott az Örmény Genocídiumról, archív felvételekkel illusztrálva.

Május 23-án a Szent István Bazilikában Dr. Erdő Péter bíboros, prímás jelenlétében XIX. Nerszész Bedrosz (Bejrútból) örmény katolikus pátriárka a másfélmillió örmény áldozat, szent emlékére nagymisést celebrált 3 kórus, nagy papi és ministráns segédlettel, amely alkalommal zsúfolásig megtelt a Szt. István Bazilika. A szervezésben nagy részt viseltünk, részt vállaltunk a bazilikai hangosítás és a pátriárka vendéglátása költségeiből is.

Segítettünk a Napút folyóirat szerkesztőségének a Genocídium 100. évfordulója tiszteletére kiadott május-júniusi örmény tematikus szám megjelenésében, a lapartalom szervezésében.

Megrendeztük szeptemberben 14-én a II. kerületi Örmény Önkormányzat felkérésére a *Magyarörmény emlékek könyvekbe zártan* c. fotó és tárgy-kiállítást a Marczibányi Téri Művelődési Központban, melyen megemlékeztünk a 100 évvel ezelőtt - éppen a megnyitó napján - történekről: a Musza Dagh –i ellenállók sikeres megmeneküléséről. Megszerveztük a megnyitó kulturális műsorát *Alexa Károly* irodalomtörténész és a Lusnakar örmény népzenei együttes fellépésével, gasztronómiai bemutatóval.

November 11-én a Partiumi Keresztény Egyetemen, Nagyváradon kiállítottuk

Az örmény nép tragédiája az I. világháborúban c. nagyszabású tavaszi kiállítás anyagát (műtárgyak nélkül) és levettük az Örmény Genocídium c. dokumentumfilmet, főleg az egyetemi diákok számára.

A *Fővárosi Örmény Klubban* áprilisban *dr. Urmánczy Nándor* országgyűlési képviselőre emlékeztünk vetített képernyőre előadással *dr. Gortvay István* unoka közreműködésével és bemutattuk a nyári Barangolás programjának tartását.

Május 16-án az elnök - meghívásra - előadást tartott Maroshévízen a *Dr. Urmánczy Nándor emléknapon* rendezett konferencián a dualizmus kori örmény származású politikusokról, országgyűlési képviselőkről.

Kiadtuk az *Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek* kulturális és információs havilapunk XIX. évfolyamát kéthavonta, 60 oldalon, gazdag képanyaggal és az évkönyvet, valamennyit eljuttatva a közgyűjteményeknek is. A füzetek megjelenésének kiemelt támogatója volt a Fővárosi Örmény Önkormányzat, a II. kerületi-, a Ferencvárosi Örmény Nemzeti Önkormányzat, valamint a Zuglói Örmény Önkormányzat. A füzetek és meghívók, beszámolók a www.magyarormeny.hu honlapunkon is olvashatók.

Részt vettünk a szamosújvári Világosító szent Gergely napi- és az erzsébetvárosi Nagyboldogasszony-napi örmény katolikus búcsún.

Részt vettünk a Fővárosi Örmény Önkormányzat által szervezett *Örmény hagyományörző tábor* projektben augusztus 7-8-án.

Közreműködünk a *Magyarország örmény emlékhelyei* c. kutatási projektben a Fővárosi Örmény Önkormányzattal együttműködve.

Az *Erdélyi Örmény Múzeum* sorozat részeként megjelentettük az Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek XVIII.

évfolyamát DVD-n, valamint 10 örmény tárgyú könyv digitalizált változatát az örmény kultúra minél szélesebb körben történő megismertetése céljából.

2015. november 13-án *Nosztalgia Klubot* rendeztünk a nyári Barangolás képei levétetésével és előadásával: *Négy ország – egy nemzet* címmel. A közösség tagjai átvehették a DVD-re mentett képeket, kislemezeket.

November 21-én lezajlott a *Veliünk élő kultúrák: Örmények* országos középiskolai vetélkedő elődöntője 19 középiskola között, online módon, benne az Örmény Genocídiumról szóló kérdésekkel. A kiértékelések megtörténtek, az elődöntőben szereplő valamennyi diák és felkészítő tanár számára könyvjutalmat és oklevelet küldtünk a részvételért. A győztes csapatok kiértékelése a döntőbejutásról a napokban megtörténik.

Az év során az elnök számtalan egyházi és világi konferencián vett részt (*Márton Áron* emlékkonferencia, Gulag-Gupvi A szovjet fogság Európában konferencia, Terézvárosi Konferencia 2015/2 keretében Az Örmény Genocídium 1915-2015 tudományos konferencia (fővédnöke *Dávid Katalin* művészettörténész), A nemzeti fejlesztési együttműködés környezeti vonatkozásai konferencia, Nemzeti Kisebbségek Keretegyezmény konferencia (Európa Tanács), stb.), sok alkalommal adott riportot (rádió és tv számára), készített cikket folyóiratok részére az Örmény Genocídium 100. évfordulója alkalmából és a hazai magyarörmény közösség kulturális és hitéleti identitásörzése témakörében, határon innen és túl.

A Fővárosi Örmény Klub 20. évét zárjuk ma. 17. alkalommal adja át az egyesület a *Szongott Kristóf-díjat Zsigmond Benedek* armenológus részére az örmény katolikus liturgia örmény nyelven történő

fennmaradása érdekében végzett elévülhetetlen érdemeiért. (Laudáció a 6. oldalon olvasható)

Bár a költséghiány miatt csak 6 alkalommal tudtuk a klubot működtetni, változatos és sikeres programokat láthattak a klub hűséges látogatói. A klubprogramok a füzetek hasábjain képes beszámolóval és a honlapunkon keresztül mindenkihez eljuthatott. Az Egyesület minden alkalommal a klubestek vezetését, műszaki berendezések és eszközök biztosítását, szállítását, üzemeltetését is elvégezte.

Segítséget nyújtottunk az *Örmény Katolikus Plébánia* működéséhez, az örmény katolikus hitélet javításához, egyes rendezvények lebonyolításához, illetőleg részt vettünk a búcsúnapokon, valamint koszorúzási ünnepségeken.

Számtalan örmény vonatkozású kiállításon, farsangon, előadáson, koncerten, emléktábla avatáson, megemlékezésen, örmény nemzetiségi műsoron vettünk részt az év folyamán, pl. csak az utolsó két hónapban: XII. ker. Örmény Nemzetiségi Önkormányzat gálaestjén, Kozma Simon képzőművész kiállítás megnyitóján, az Erdélyi Helikon „Nyíl helyett toll” c. jubileumi ünnepségén, a Zuglói Örmény Önkormányzat évzáró rendezvényén, az EME Grúziát és az ottani örmény emlékeket bemutató előadásán, a Budavári Örmény Önkormányzat gálaestjén, stb...

Elmondhatjuk, hogy az Egyesület idén is sikeres évet zárhat, sokfajta és sokszínű projektben vettünk részt. Kivételt képez az Országos Örmény Önkormányzat működése, amelyet ebben az évben sem sikerült törvényes mederbe terelni.

*dr. Issekutz Sarolta elnök
(Elhangzott 2015. december 17-én
a Fővárosi Örmény Klubban)*

Czakó Gábor

Karácsony különös csillaga

A Karácsonyba, a születés, a kisdedség ünnepének körébe beletartozik az egész világ. A régi is, meg a mai is és a holnap is. Nyilvánvalóan a Mindenható döntésével kezdődött. Nem tudjuk, mikor, de nyilvánvalóan az előtt, hogy kiválasztotta a korabeli tiszta szüzek közül *Máriát*, s elküldte hozzá az Angyalt. Kéretik az imádságos életű Olvasó, hogy ne botránkozzék meg a határozókon: e sorok írója is tudja, hogy az Úr számára nincsen előbb, utóbb, akkor, majd és hasonló, de számunkra, földön élők számára vannak, így használatuk elkerülhetetlen.

Emberi ésszel annyit jegyezhetünk meg, hogy ez az időszak viszonylag nyugodalmas volt. Nem dúlták háborúk, válságok Izrael földjét – párthusok is csak Buenos-Aires-i ortopéd cipészek képzeletében csatangoltak a környéken.

Kezdhetjük talán a népszámlálással. Érdekes korrajz egy igazolványok nélküli világ hivatali

ötletességéről: kinek-kinek a „saját városában” kellett beiratkoznia, így próbálták elejét venni a többszörös nyilvántartásba vételnek. Az akkori ember ismerte ősapái nevét hét-nyolc, vagy még több nemzedékre visszamenőleg. Ha kérdezték, megmondta, a gyülekezet pedig összevetette a hallottakat a maga adataival: csalás nagyjából kizárva.

Mennyire korszerű, sőt, gazdaságkorszerű volt az eljövendő Isten elutasítása! Ösztönösen, mélyen, határozottan, meg ahogy ma szokás: személytelenül! Nincs hely. Hol van hely két embernek? Ott, ahol a háziak akarják, és ott nincs, ahol nem

kérnek a hivatlan vendégekből. József és Mária hivatlanok voltak „saját városukban”. Talán rég nem érintkeztek betlehemi atyafiakkal, esetleg nem találták meg őket, vagy igen, de náluk „sem volt hely?”

Ma hol van hely *Jézus* számára? Itt? Közöttünk? Bennünk?

Nézzünk körül lakóhelyünkön, hazánkban, Európában! Özönlenek a muszlimok és ki tudja, kik még Afrikából-Ázsiából, mert nem lelték otthon saját és gyermekeik jövőjét. A volt keresztény népek lyukas hólyagok, mind szívja magába a környékére tévedő emberanyagot és elemeszi.

Az egészségügyi okokat félretéve a gyermektelenség istentelenségből ered. Európa népesség-fogyása és hitetlensége ugyanannak a dolognak a megnevezése két látószögből. A holland, belga, francia, német templomok nagy része eladó, vagy már elkelt. Régen kiürültek. Úgynevezett lelkészek néha próbálkoznak közönségszalogató trükkkel, de a közönség azért az, ami, hogy ne sikerüljön a dolog.

*

Az európai kereszténység súlyos szívbeteg, akár a kétezer év előtti judaizmus. A farizeusok, papok és különféle hittudók világosan látták ezt, ezért jelentek meg mindenütt, ahol Isten szavát vélték hallani, például *Keresztelő Szent János*, vagy éppen Jézus közelében, de közülük kilencvenkilenc másként gondolta. Cáfolni nem tudta, de elhárította, mert az igazságot elmentésnek találta érdekeivel.

Az érdek az anyagi ember számára mindig nyers és evilági. Cáfolatlan, mert az